1893 — 1973 80 років Служби Народові

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N.J. 07303 (201) 434-0237 (201) 434-0807 УНСоюзу: (201) 435-6740 — Тел. з Ню Йорку: — (212) BArcly 7-4125 УНС: (212) BArcly 7-5337

РІК LXXX. Ч. 209. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК ЧЕТВЕР, 15-го ЛИСТОПАДА 1973 ЦЕНТІВ 20 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK THURSDAY, NOVEMBER 15, 1973 No. 209. VOL. LXXX.

ЗБІРКОВА АКЦІЯ УККА ПЕРЕВИЩИЛА ВСТАНОВЛЕНУ МЕТУ, ПРИНЕСЛА $53,897

Ню Йорк. — Започаткована в половині вересня цього року спеціяльна збіркова кампанія з метою здобути негайно потрібних 50,000 долярів на видатки, зв'язані з продовжуванням акції оборони людських прав в Україні та з Другим СвітовимКонґресом Вільних Українців, мала повний успіх, бо по дні 8-го листопада ц. р. принесла 53,897 дол., отже майже чотири тисячі долярів більше, як заплановано — звітувала мґр. Уляна Дячук, касир УККА на чергових місячних нарадах його Президії, що відбулися тут минулої п'ятниці, 9-го листопада. Наради відкрив і ними проводив екзекутивний віцепрезидент УККА Йосип Лисогір і в них взяло участь 12 членів президії. На початку нарад вставанням з місць та хвилиною мовчання вшановано пам'ять померлої з кінцем жовтня ц. р. у Філядельфії Осипи Грабовенської, члена Президії Політичної Ради УККА.

З черги звітували поодинокі члени Президії. Президент УККА проф. Лев Е. Добрянський говорив про свою діяльність у Вашингтоні та його різні зізнання, зустрічі і конференції. Справа тайного договору про насильну репатріяцію політичних втікачів з СССР є тепер в апеляційному суді та може піти до Найвищого Суду. Він відбув конференцію з різними конгресменами та свідчив перед комісією внутрішньої безпеки в Палаті Репрезентантів про „політику відпруження" між СССР та ЗСА. В січні відбудеться річна конференція Американської Ради для світового миру, а в квітні 1974 р. відбудеться 7-ма конференція ВАКЛ у Вашингтоні, в якій українці повинні взяти участь. Свідчення про знищення українських Церков відбудуться з початком або при кінці січня наступного року. Він теж заявив, що кількох американських конгресменів задумують перевести переслухування в справі амбасад України та Білоруської ССР у Вашингтоні. Інформацією про підготову відзначення 22-го січня в Конгресі ЗСА закінчив проф. Л. Добрянський свій звіт. Мґр. Уляна Дячук, касир УККА, звітувала, — як уже згадано — про осінню збіркову кампанію, яка увінчалася значним успіхом, бо від 15-го вересня до 8-го листопада 1973 р. принесла 53,897.71 дол., значить майже 4,000.00 дол. більше, як заплановано. Ця збірка була переведена на Український Народний Фонд на оборону прав людини в Україні та Світовий Конгрес Вільних Українців. Збірка на самий СКВУ принесла 19,779.10 дол.

Мґр Іван Базарко, екзекутивний директор УККА, доповнив фінансовий звіт, стверджуючи, що збірка на ці три фонди продовжується та буде тривати до кінця грудня ц.р.

Володимир Мазур, заступник президента УККА, звітував про його відвідини Відділів УККА в Міннеаполісі, Омага, Денвері, Фініксі, Сан Дієґо, Лос Анджелесі і Сан Франціско, де він відбув ряд нарад з управами Відділів. В деяких Відділах є певний застій в праці та певні непорозуміння місцевого характеру; в деяких Відділах праця йде нормально та задовільно. Відчувається брак постійного організатора УККА, який міг би вдержувати постійний зв'язок з низовими клітинами УККА, що значно пожвавило б загальну працю УККА.

Проф. Іван Вовчук, голова Політичної Ради УККА, звітував про працю цієї Ради та подав ряд пропозицій і рекомендацій.

Мґр І. Базарко зреферував проєкт до відзначення Роковин Української Державности в січні 1974 року, як теж про візиту проф. д-ра Володимира Янева, ректора Українського Вільного Університету, і купно власного дому УВУ в Мюнхені, на який вже одержано пів мільйона німецьких марок від українських церковних кругів і на який ще потрібно більше 700,000 марок. УККА — твердив мґр Базарко — повинен піддержати ці зусилля для вдержання цієї важливої української наукової інституції у вільному світі.

З черги Йосип Лисогір й Ігнат Білинський звітували про перебіг Другого Конгресу СКВУ в Торонті. На ньому розвинулася широка дискусія, в якій брали участь майже всі присутні члени Президії Екзекутиви. Стверджено, що Конгрес притягнув велику кількість людей не тільки з Канади й ЗСА, але також з Европи, Південної Америки та Австралії. В різних панелях СКВУ взяло участь багато визначних українських та не-українських діячів, як теж канадських офіційних представників від федерального уряду та провінційних і міських властей, як теж представників дипломатичного світу. До тіней Конгресу присутні зарахували ряд організаційних недомагань, особливо великі недотягнення при реєстрації, брак безпеки і т.п. Наступні збори Екзекутиви УККА відбудуться на початку грудня ц.р., а засідання Ради Директорів УККА день пізніше в Українському Інституті Америки в Ню Йорку.

УКРАЇНСЬКА ХРОНІКА

100-РІЧЧЯ З ДНЯ НАРОДЖЕННЯ ГЕТЬМАНА П. СКОРОПАДСЬКОГО

Громадський Комітет ветеранських, молодечих, братсько-допомогових і політичних організацій м. Ню Йорку влаштовує в неділю, 2-го грудня ц. р., в залі Стайвезант Гайскул о годині 4-ій по полудні, академію з нагоди 100-річчя з дня народження Гетьмана Павла Скоропадського.

В. ГАЙВАС ДОПОВІДАТИМЕ В АСТОРІЇ

Ню Йорк. — Заходами управи Першого відділу ОДВУ в Асторії відбудуться в неділю 18 листопада ц.р. громадські збори, на яких доповідатиме відомий політичний і громадський діяч Ярослав Гайвас на тему „Україні у світі". Доповідач недавно відвідав усі українські поселення у світі і розкаже про свої спостереження. Збори відбудуться в залі Української Католицької Церкви, 37-09 31-ша вулиця. Початок о год. 4 по полудні. Після доповіді можна буде ставити запити.

ВОЛОДИМИР ЛУЦІВ ВИСТУПИТЬ В ДЕТРОЙТІ

В суботу, 24-го листопада ц. р., відомий тенор-бандурист з Англії Володимир Луців виступить з гостинним концертом в Детройті. Концерт заповіджено на год. 7-му вечора в авдиторії Фіцджеральд у Воррені, Міч. У цьому вечорі української пісні виступить відома капеля бандуристок СУМА ім. Пилипа Орлика під мистецьким проводом Кирила Цепенди. Вечором керуватиме артист Микола Кавка.

Конґрес проголосував дозвіл на конструкцію нафтопроводу через Аляску

Вашингтон. — У вівторок, 13-го листопада, Сенат проголосував законопроєкт, який дозволяє розпочати конструкцію нафтопроводу через Аляску. День раніше цей законопроєкт пройшов через Палату Репрезентантів. Тепер законопроєкт передано президентові Ніксонові. Законодавці сподіваються, що Президент його підпише.

Законопроєкт дозволяє спілці приватних фірм збудувати 789-милевий нафтопровід із північної частини Аляски, де є багаті поклади нафти, до південного портового міста Вальдез. Із Вальдезу нафта була б перевезена нафтоналивними суднами до рафінерій в Каліфорнії та Ореґоні. Конструкція триватиме близько 3-ох років й тому дозвіл на будову нафтопроводу відразу не облегшить теперішньої кризи з пальним, але на дальшу мету нафта з Аляски зробить Америку більше самодостатньою. Як відомо, теперішній брак пального в Америці до великої міри спричинений збройним конфліктом на Близькому Сході. Внаслідок того конфлікту арабські країни зменшили продукцію нафти та встановили тотальне ембарго на експорт нафти до ЗСА. Нафта з Аляски в майбутньому зробить ЗСА менше залежними від чужих країн щодо постачання пального.

Проти конструкції цього нафтопроводу заявився уряд Канади, бо боїться, що випадки з нафтоналивними суднами можуть спричинити занечищення нафтою води та побережжя. Проти нафтопроводу виступають також організації, які дбають про охорону довкілля, вважаючи, що конструкція винищить природу на цілій довжині нафтопроводу. Деякі американські фірми також заявилися проти законопроєкту, який дозволяє конструкцію нафтопроводу, але вони виступають не проти самого нафтопроводу, а проти деяких додаткових постанов в цім законопроєкті, які цілком не зв'язані з питанням пального. Ці додаткові постанови надали б Федеральній торговельній комісії більше повноважень поборювати облудні реклями і монопольні заходи великих фірм.

Того дня, коли Сенат проголосував цей дозвіл на розбудову нафтопроводу, Крайова Рада в справах нафти закликала Уряд встановити раціонування всіх нафтових продуктів, бо, за твердженням Ради, американські продуценти цієї зими зможуть доставити тільки 75 відсотків потрібної нафти й не можна числити на імпорт нафти з Близького Сходу.

Натомість секретар скарбу Джордж Шулц заявив, що противиться раціонуванню бензини й сказав, що цю пропозицію треба розглядати „тільки як скрайній засіб". Виходить, що становище Шулца різниться від інших членів кабінету, наприклад, секретаря внутрішніх справ Роджерса Мортона, який в неділю, 11-го листопада, заявив, що існує можливість, що за два-три місяці буде встановлене раціонування бензини.

У зв'язку з браком пального, Торговельні комісії Сенату й Палати Репрезентантів проголосували законопроєкт, який в цілій Америці встановив би літній час протягом цілого року. Пересування годинників одну годину наперед заощадить пальне, особливо електрику, у вечірніх годинах. Сподіваються, що цей законопроєкт перейде через обидві Палати Конґресу.

Президент Ніксон відбув нараду з республіканськими сенаторами

Вашингтон. — У вівторок, 13-го листопада, президент Ніксон відбув нараду з 15-ма республіканськими сенаторами, щоб пояснити їм своє становище щодо Вотерґейтської афери та інших труднощів, які тепер має Білий Дім. Нарада була однією з ряду, запланованих на цей тиждень, під час яких Президент бажає зустрітися з усіми 243-а республіканськими законодавцями та відповісти на їхні питання. Але після вівтіркової зустрічі деякі сенатори заявили, що Президент менше відповідав на специфічні питання, а більше уваги присвятив на обговорювання метод, за допомогою яких він плянує „цілком розкрити" всі інформації, зв'язані з Вотерґейтом та іншими клопотами. Він засягав поради у сенаторів, як передати ці інформації судді Джонові Сіріці, Конґресові, пресі та американському народові. Деякі сенатори твердили, що ця зустріч „не розвіяла всіх питань", зв'язаних з Вотерґейтом. Інші, наприклад, нюйоркський сенатор Джеймс Баклі, вважали, що зустріч була дуже конструктивна та корисна. Але навіть Баклі не сказав, що зустріч вияснила всі сумніви сенаторів. Сенатор Едвард Брук із Массачусетс заявив, що під час зустрічі він знову повторив свій заклик до Президента зрезиґнувати зі свого посту „для добра країни". Президент відповів, що це був би найлегший вихід із ситуації, але він не має наміру резиґнувати. Сенатор Дюві Бартлетт із Оклагоми повідомив пресу, що президент Ніксон плянує розкрити всі інформації не тільки про Вотерґейтську аферу, а також про справу Міжнародної Телефонічної і Телеграфічної компанії, вияснити питання, зв'язані з набуттям кількох будинків тощо. Лідер республіканської меншости в Сенаті Гю Скотт сказав, що всі присутні на зустрічі погодилися, що конечним є повне розкриття інформацій про всі справи.

ВІДБУЛИСЯ РІЧНІ ЗБОРИ ОУМФ

Газета „Українське слово" з 28 жовтня інформує про те, що в Парижі відбулися річні загальні збори Організації Української Молоді у Франції. На цих зборах обрано нову управу товариства, яку очолив Данило Ганяк. До управи ще увійшли: Данило Перегінець, Олександер Ромінський, Богдан Горішний, Марія Ромінська, Данило Штуль, Надія Солтис, Анік Грінєска, Андрій Бойко, Тарас Горішний та Павло Пилипчук.

На Союзівці відбудеться 15-ий Конґрес СУСТА

Союзівка, Кергонксон. — В кінці цього тижня (п'ятниця, субота і неділя) — 16-18 листопада ц. р., відбудеться на цій оселі Українського Народного Союзу 15-ий Конґрес Союзу Українських Студентських Товариств Америки (СУСТА). У програмі передбачено, крім звітування і вибору нової управи, два панелі (в суботу і неділю) на теми: „Участь етнічних груп в американській політиці" та „Етнічні групи в американському суспільстві". В суботу ввечорі запляновані бенкет і забава.

ІВАНА ДЗЮБУ ЗВІЛЬНЕНО З УВ'ЯЗНЕННЯ, ВІН „ПРИЗНАВСЯ" І „РОЗКАЯВСЯ"

Москва. — Совєтська пресова аґенція ТАСС підтвердила вже давніше поширену вістку про те, що відомого літературного критика і публіциста, автора книги „Інтернаціоналізм чи русифікація?" Івана Дзюбу звільнено з ув'язнення. „Ню Йорк Таймс" у виданні з 14-го листопада інформує, що згідно з повідомленням ТАСС, Іван Дзюба мав засудити всі свої дотеперішні писання, зокрема свою найбільшу публікацію „Інтернаціоналізм чи русифікація?" і під теперішню пору працює над іншою своєю книжкою, в якій „виправить свої минулі помилки".

Іван Дзюба

Івана Дзюбу арештовано в січні 1972 року разом із значним числом інших українських інтелектуалістів. Совєтський суд засудив його в березні ц. р. на 10 років ув'язнення і заслання. Між арештом і присудом ніякий контакт з Іваном Дзюбою не був можливий, хоч були інформації, що совєтські поліційні чинники намагаються приневолити його „покаятися" і публічно відкликати всі закиди проти совєтської системи і політики. Совєтським чинникам на руку була ця обставина, що Іван Дзюба хворіє на туберкульозу і власне з уваги на лихий стан його здоров'я ніхто не надіявся, що він переживе п'ять років ув'язнення у концтаборі і п'ять років на засланні. Треба відзначити, що у своїх писаннях Іван Дзюба ніколи не виступав проти совєтської системи як такої, а тільки критикував політику совєтського режиму, вважаючи, що вона порушує ленінські принципи національної політики. Студію „Інтернаціоналізм чи русифікація?" Іван Дзюба опрацював на пропозицію партійних чинників в Україні і коли вона була готова, її було доведено до відома керівних партійних кіл до обласного рівня включно. Нічого докладніше не відомо, чи і яку дискусію вона викликала в партійних рядах. Копія цієї книжки попала також за кордон, де була передрукована українською мовою, а також чужими мовами. Книга І. Дзюби є незвичайно важким і обґрунтованим обвинуваченням совєтського режиму в русифікаційній політиці. Треба припускати, що власне з уваги на це і на розголос, який ця книга дістала в СССР і за його кордонами, совєтські поліційні чинники зробили все можливе, щоб зломати її автора і примусити його публічно „покаятися", а в першій мірі заперечити свої дотеперішні твердження. З тою „заявою", яку вимусила з нього совєтська поліція, І. Дзюба виступив на сторінках „Літературної України" з 9 листопада ц. р.

„Літературна Україна" опублікувала покаянну заяву І. Дзюби

Київська „Літературна Україна" у виданні з 9-го листопада ц. р. опублікувала покаянну заяву Івана Дзюби, попередивши її короткою інформацією, в якій сказано: „Редакції „Літературної України" стало відомо, що Президія Верховної Ради Української РСР розглянула клопотання про помилування засудженого колишнього члена СПУ (Спілки Письменників України) Дзюби І. М. Зважаючи на те, що під час слідства і в суді він визнав свою вину, сприяв розслідуванню злочину і щиросердечно розкаявся, Президія Верховної Ради УРСР Дзюбу І. М. помилувала. Кореспондент „Літературної України" зустрівся з Дзюбою І. М. і мав з ним розмову, під час якої він передав свою заяву з проханням довести її до відома читачів".

Повний текст безсумнівно вимушеної „Заяви" І. Дзюби, до якої повернемо в чергових виданнях „Свободи", подаємо для інформації також і наших читачів без будьяких змін на іншому місці (ст. 4) в цьому числі.

Амальрикові замінено ув'язнення на заслання

Москва. — Тутешні дисидентські кола інформують, що Верховний суд Російської Федерації, прийнявши до уваги загрозливий стан здоров'я відомого автора книги „Чи Совєтський Союз перетриває до 1984 року?" Андрія Амальрика, змінив йому кару трирічного ув'язнення на три роки заслання. Як відомо, в липні ц. р. Амальрик закінчив реченець свого другого ув'язнення, але тоді його не звільнено, а поновно засуджено на чергових три роки. Стан його здоров'я погіршився в такій мірі, що совєтські власті вирішили його звільнити. Ніяких даних про те, де він відбуватиме заслання, покищо немає. Інформують тільки, що дружина Амальрика могтиме жити разом з ним у цій місцевості.

Відбулася нарада алюмнів і прихильників УВУ

Пассаїк. — З ініціятиви ректора Українського Вільного Університету проф. д-ра Володимира Янева 12-го листопада тут в Українському Народному Домі відбулася ширша нарада алюмнів і прихильників УВУ, разом з членами управи Фундації УВУ стейтів Ню Джерзі та Ню Йорк. На нараді голова управи Фундації І. Буртик та окремі члени управи подали звідомлення з досі пробленої праці. Звідомлення подали також голова Контрольної і ліквідаційної комісії Товариства Алюмнів і Прихильників УВУ стейту Ню Джерзі інж. Т. Рудницький та касир проф. І. Рудакевич. Головною точкою наради була інформаційна доповідь ректора проф. В. Янева, який докладно насвітлив працю УВУ в останньому академічному році, а також заходи керівних органів університету щодо забезпечення УВУ відповідним власним приміщенням. На нараді обмірковано програму зустрічі алюмнів і прихильників УВУ, яка має відбутися в неділю 25 листопада в Ню Йорку, та на якій відбудеться остаточне оформлення фонду УВУ і будуть обрані керівні органи цього фонду. Нарадами проводив голова делеґатури УВУ в ЗСА проф. д-р В. Лев.

В ТАБОРАХ І ТЮРМАХ СССР ЩЕ ДАЛІ ЗАГОСТРЮЮТЬ РЕЖИМ. РЕПРЕСІЇ В УКРАЇНІ ПРОДОВЖУЮТЬСЯ

Ню Йорк (Пресова Служба ЗП УГВР). — Згідно з наспілими вістками, режим в усіх таборах, а зокрема в Мордовії, Пермі, як також у Володимирській тюрмі останньо ще більше загострився. Зменшено пайки харчів, піднесено норми виробітку, за найменші провини жорстоко карають. Цілий ряд в'язнів знаходиться в поганому здоров'ю. Важко хворий Валентин Мороз у Володимирській тюрмі. Знеможений і хворий у Пермському таборі Зиновій Антонюк із Києва, важко хворіє Данило Шумук і Михайло Осадчий, залишаючись без мінімальної медичної опіки.

Багато наших в'язнів перевезли з Мордовії до Пермських таборів, серед них Івана Ільчука, якого засудили були на 25 років ще в 1948 р. Ільчук є 1925 року народження і походить з з Луцька. В Пермськім таборі є теж Микола Бондар, кол. викладач філософії в Ужгородському університеті, засуджений в 1969 р. на сім років. Бондара викинули з університету за „замітки, що їх він зробив був у зв'язку з приготуваннями до святкувань Ленінського століття", а також за участь у Шевченківській демонстрації в Києві. В Мордовії перебував в таборі ч. 17. В 1971 р. в місяцях листопад - грудень, він брав участь у голодовому страйку проти безправ'я в таборах і голодував понад 30 днів.

Перевезено з Мордовії до Пермських таборів теж Миколу Коца, засудженого в жовтні 1967 р. Тернопільським обласним судом на 7 років таборів суворого режиму і 5 років заслання. Народжений 1930 р. в м. Любомиль, Волинської області. Коц був викладачем сільсько-господарського технікуму в Тернополі. На суді обвинувачували його у виготовленні фотографічним способом і в розповсюдженні листівок із закликом до боротьби за суверенну Україну, а також у поширюванні поезій Василя Симоненка. В Пермських таборах перебуває також від літа 1972 р. Євген Пришляк, видатний член ОУН, засуджений на 25 років ув'язнення. Після смерти російського дисидента Юрія Галанскова в Мордовських таборах, Пришляк, та інші 23 в'язні підписали листа зі співчуттями для його родини. Серед підписаних є ще українці Лев Лукіяненко, М. Бондар та В. Чаковський. Чаковський має 7-річний присуд, походить з Керчі.

Знову ж 70-річного о. Романа Бахталовського, католицького священика, якого в 1970 р. засудили на 3 роки таборів, перевезли останньо на заслання у Красноярський край.

Дуже погано веде себе в Мордовії д-р Олександер Притика, арештований в серпні 1971 р. в Одесі у справі Ніни Строкатої-Караванської, О. Резникова і товаришів, про яких він склав зізнання. В лютому 1972 р. Притику засудили на 5 років таборів. Він співпрацює з адміністрацією табору, виступає з про-режимними доповідями на політичних заняттях. Він намагався вкрастись у довір'я інших в'язнів, в тому теж Дмитра Квецька, що був суджений як організатор „Українського національного фронту". 1937 року народження, Квецько був директором школи у Львові. На суді в листопаді 1967 р. держав себе гідно. Його засудили на 15 років, з цього 5 років закритої тюрми у Володимирі, та 5 років заслання.

Репресії режиму супроти української інтелігенції прибрали масових розмірів. У Києві, Львові й інших містах України звільнили з праці ряд українських науковців, викладачів, культурних діячів. Так, наприклад, у Києві з АН УССР усунули Леоніда Махнівця, дослідника літератури XVI-XVIII ст., автора праць про Сковороду. Рівночасно на нижчого ступня посади перенесли В. Крекотня, працівника Інституту літератури і дослідника літератури XVI-XVIII ст., та Олексу Мишанича, спеціяліста української літератури Закарпаття.

У Львові звільнили з праці Марійку Вальо, спеціялістку літератури барокко. Вона працювала науковим співробітником Інституту суспільних наук, а також Григорія Нудьгу, Ярослава Дзиру, Любу Максимів.

Більшість студентів, що їх викинули з Львівського університету за Шевченківські демонстрації, забрали в армію.

Наспіли теж вістки про те, що КҐБ намагається використовувати власні „спрепаровані" або перероблені самвидавні матеріяли для компромітації українських дисидентів в Україні і українців за кордоном.

Під час „Конґресу миру" у Москві, який відбувся на початку листопада в головному магазині міста „ГУМ" та в деяких інших місцях були поширені листівки з російсько-мовним передруком протесту з „Ню Йорк Таймсу" з 24 червня 1973 р. під назвою „З нагоди візита Брежнєва", що його, як відомо, підписали понад 150 американських інтелектуалістів і в якому вони засуджували придушення громадських і національних свобід в СССР. В протесті говорилося про таких в'язнів як В. Чорновіл, Калинці Ірина і Ігор, В. Мороз, Ю. Шухевич, В. Стус, Є. Сверстюк і І. Світличний та про в'язнів інших національностей.

Місія Кіссінджера викликала невдоволення в Москві

Ню Йорк. — Совєтська пропаганда доклала всіх старань, щоб применшити значення випрацьованої Кіссінджером угоди про перемир'я між Ізраїлем і арабськими державами. Пресова аґенція ТАСС подала вістку про це 24 години пізніше, як всі інші аґенції світу, заподаючи при тому, що існує поважна різниця між версіями угоди, випрацюваними у Вашингтоні і Каїрі. Відомий пресовий коментатор офіційного органу партії „Правда" Юрій Жуков остерігав навіть телевізійних слухачів Совєтського Союзу перед передчасним сприйняттям заподаних західньою пресою вісток про т. зв. „угоду". В загальному совєтська преса подала дуже мало вісток чи повідомлень про місію Кіссінджера в арабських країнах. Це свідчить про виразне невдоволення Москви з ініціятиви Вашингтону, бо у витвореній ситуації Кремль, бодай тимчасово, перестав „відігравати першу ролю" в арабському світі.

НОВИЙ АМБАСАДОР ЗСА В ЄГИПТІ

До Каїра прибув 5 листопада ц. р. новий амбасадор ЗСА Герман Ф. Алтс. Виміна амбасадорами між Єгиптом і Вашингтоном наступила у зв'язку з відвідинами державного секретаря д-ра Кісінджера в Єгипті минулого тижня. Дипломатичні зв'язки між Єгиптом і ЗСА були перервані в 1967 р., коли розпочалась однотижнева війна між Ізраїлем і арабами.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Передплата: на рік — $24.00, на пів року — $12.50, на 3 місяці — $6.50. Для членів УНСоюзу 65 ¢ міс. За кожну зміну адреси — 25 ¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Національна самооборона

Одержана з України інформація про те, що совєтський обласний суд засудив 22-річного українського юнака Степана Сподарика на 8 років ув'язнення у таборах суворого режиму за це тільки, що він станув активно в обороні рідної мови і виступив проти вживання на Україні російської мови — додатково відхиляє заслону з умов, в яких доводиться жити українському народові на рідній землі у нібито суверенній українській державі — Українській ССР. А вже найбільшою наругою у цій ситуації є це, що вирок в справі С. Сподарика виніс суд „іменем Української Радянської Соціялістичної Республіки", урядові та судові чинники якої є слухняним знаряддям русифікаційної політики Москви в Україні.

Якраз так склалося, що в той сам час, коли суджено українського юнака, Президія Верховної ради УССР ратифікувала міжнародні пакти про пошанування основних прав людини, до яких належить між іншим право на вільне плекання власної культури, мови і свобода вільного вислову думки та вияву власних переконань. 22-річний Степан Сподарик, член комсомолу, вихованець совєтської системи, про якого дуже позитивно висловлювалися його друзі і зверхники на праці, не міг, як виявилося з допису у совєтській газеті, стерпіти грубого знущання з його рідної мови росіянином, який поселився в Україні. З реакції Сподарика на таку поставу речника совєтського режиму в Україні можна зробити висновок, що це не одиничний випадок, а поширене явище. Поведінка росіян на українських землях є до такої міри визиваюча, що українське населення, включаючи молодь, приневолене реагувати на неї часто у радикальній формі, що з боку урядових чинників воно не дістане ніякої охорони, чи допомоги.

Форма та характер реакції 22-річного юнака-комсомольця на поведінку російських окупантів засвідчує аж надто виразно, наскільки глибокою серед народу є ненависть до окупаційної совєтської влади, її речників та їх політики. Не йдеться тут про зудар двох ідеологій, як пише газета „Ленінська молодь", а про національну самооборону народу, про його спротив колоніяльній, експлуататорській і антинародній політиці Москви. З ніякою ідеологією це нічого спільного немає, бо ані компартія України, ні т. зв. український „радянський" уряд, не є виразниками ідеології, а тільки знаряддям московського імперіялістичного поневолення, насилля й ґеноциду, прикритого заслоною з ідеології комунізму, чи марксизму.

Це посередньо визнала сама совєтська газета, пишучи про засуд українського юнака, заявляючи, що він „підняв руку... на нашу непорушну дружбу з великим російським народом", тобто, що протиставився російському поневоленню України.

Драконський присуд для 22-річного юнака повинен потрясти сумлінням всієї української спільноти у західньому світі і повинен заставити всіх нас до ще більших зусиль на відтинку оборони прав нашого народу на рідній землі.

Немає виправдання

Подане у вчорашньому виданні „Свободи" за торонтонським католицьким тижневиком „Наша Мета" повідомлення про те, що під час Другого Світового Конґресу Вільних Українців, мовляв, „не стало часу" на відчитання привіту від Первоієрарха Української Католицької Церкви Блаженнішого Иосифа, не може не викликати жалю і сорому за цю більш ніж прикру подію. Ми впевнені, що це, що сталося, не було пляноване, що в цьому не було ані крихітки якоїсь тенденції, навіть не кажучи вже про злу волю. Сталося так, як багато дечого в нашому житті стається — цілком припадково. Але це справи не змінює і не виправдує тих, що були відповідальні за Конґрес. Не можна бо виправдати такої капітальної помилки, що під час світового зібрання української діяспори, під час якого були десятки всіляких виступів, нагло „не стало часу" на привітання від найбільшого і найдостойнішого в цій діяспорі, Ісповідника-страдника, який є живим уосібленням і символом того всього, що було причиною і ціллю Конґресу: терпінь нашого поневоленого, але нескореного народу на Батьківщині та найкращих ідеалів і зусиль української діяспори. Цей привіт повинен був бути, після молитви, першим у програмі Конґресу.

П. Феденко

НЕ З ТОГО КІНЦЯ...

Мюнхен. — Щороку в листопаді компартії різних країн світу згадують роковини большевицького повстання, т. зв. „Жовтневої революції". Сила пропаганди така велика, що Москві вдалося створити леґенду: мовляв, большевицький п е р еворот дав почин до „будівництва соціялізму" і створив у так званому Совєтському Союзі соціялістичне „безклясове суспільство", яке незабаром стане комуністичним: там кожний буде працювати за своїми здібностями і дістане нагороду по його потребі...

В царській Росії в XIX віці і на початку XX століття були в освіченій частині суспільства завзяті дискусії про „шлях до соціялізму". Одна група мала назву „народники". Вони вірили, що в Росії (власне, на Московщині) основою соціялістичного господарства буде сільська громада, в котрій землю ділили „на душі" і хлібороби помагали взаємно в „господарській праці. Натомість послідовники німецьких теоретиків Маркса й Енгельса твердили, що тільки капіталістична індустрія готує ґрунт для соціялістичного господарства, бо в цій системі виростають великі підприємства і з ними разом збільшується число робітників, котрі зможуть мирним або революційним шляхом взяти народне господарство в завідування всього суспільства.

Ленін і його партійці стояли на позиції Маркса. Ленін показав розпад сільської громади („общини") та поступ індустрії в царській Росії в своїй книзі „Розвиток капіталізму Росії" (1896 р.). Поступ комуністичного господарства в царській імперії описав також видатний український економіст проф. Мих. Туган - Барановський у своїй праці російською мовою: „Русская фабрика". У першому десятилітті XX віку теж і народники (соціял - революціонери) втратили надію на сільську російську примітивну громаду, як фундамент соціялізму. Але сталася подія, що перевернула погляди деяких теоретиків: світова війна 1914 р. Бувши на еміґрації в Швайцарії, Ленін з своїми однодумцями російськими та людьми з інших країн повірив, що світова війна мусить завершитися всесвітньою соціялістичною революцією. Почин у цій пролетарській революції мали б зробити високо індустріялізовані країни, де було освічене, організоване робітництво: Німеччина, Англія, Франція, а далі й Америка, Створивши у себе соціялістичне господарство, народи передових країн мали б допомогти відсталим країнам перейти до будування соціялістичного ладу. Такий був погляд Леніна.

Але після упадку царського режиму в Росії в березні 1917 р. Ленін, вернувшися зі Швайцарії, побачив, що була нагода захопити владу в руки большевицької партії під кличами „влади совєтів" та „диктатури пролетаріяту". Ленін особливо уподобав слова Маркса, написані 1875 р. і опубліковані тільки через 20 років після його смерти — „диктатура пролетаріяту". Ленін це толкував як оправдання свого прямування до необмеженої влади б о л ьшевицької партії.

Навколо виразу „диктатура", з „легкої руки" комуністів, наґромадилося багато непорозуміння й плутанини. Диктатура, як система правління, відома з часів Римської Республіки. В час зовнішньої небезпеки або при внутрішніх роздорах римський сенат вибирав на коротку добу (на 6 місяців) особу, який давав широкі уповноваження. Пригадався мені титул одного римського диктатора: "Dictator legibus scribundis et rei publicae constituendae" (Уповноважений для написання законів і для впорядкування держави). З цього видно, що в античному Римі інститут диктатури був витвором д е м ократії. Владу беззаконну, основану на терорі, називали в Римі тиранією. Тому що деякі царі в старовинному Римі панували над людністю страхом і беззаконно, також слово „чех" (володар, монарх) було у римлян зненавиджене. Тим то противники монархії — р е с п убліканці Брут, Кассій та інші убили Юлія Цезаря 44 р. перед нашою ерою, бо підозрівали, що Цезар хоче стати тираном „царем".

Ленін слову „диктатура" надав значення „влади, необмеженої ніякими законами, що просто спирається на фізичне насильство". Таким чином большевицька диктатура — це тиранія, що не шанує законів, права і життя громадян. Ленін зовсім ясно висловився, що на його погляд диктатуру (необмежену, насильницьку владу) може успішно виконувати одна особа: „Диктатор, що може більше зробити". Цим він промостив шлях для ще гострішої тиранії Сталіна.

Ленін захопив владу в Росії 1917 року в надії, що цей переворот буде сиґналом для комуністичної революції в індустріяльних країнах Европи. Він не вірив, що неграмотна Росія, з її відсталим господарством, може створити у себе соціялістичний лад. Тому Ленін хотів воєнними походами на Захід збудити „пролетарську революцію". Коли Червона армія в серпні 1920 року наближалася до Варшави, то Ленін казав, що треба „штиком прощупать Европу"...

Коли читати большевицьку пресу рр. 1918-1920, то доводиться дивуватися, як Москва кожний страйк в Англії, в Голляндії, Німеччині або Франції роздувала як „початок пролетарської революції". Але „совєтизація" країн на захід від Буга і Дністра настала тільки після П світової війни.

Втративши надію на „пролетарську революцію" в Европі силами народів тих країн, Ленін і його наслідники на чолі зі Сталіним, вирішили, що можуть почати „будувати соціялізм" у своїй імперії самотужки. Большевицькі теоретики сподівалися, що через націоналізацію (удержавлення) промисловости і колективізацію сільського г о с п одарства удасться „доґнати й переґнати" індустріяльні країни Европи та Америки. Багато невинної людської крови пролила комуністична тиранія, мільйони мешканців, особливо в Україні, виморили „жандарми з червоним прапором" протягом півстоліття, щоб привчити поневолені маси виконувати визначені згори пляни. Але це насильство тиранської влади не допомагає зліквідувати давню відсталість.

Німецький марксист Карл Каутський ще на початку господарських експериментів Леніна писав, що большевики уважають четвертий місяць ваґітности за дев'ятий, і тому дитина народилася мертва... І коли московські тирани шукають допомоги — технічної та фінансової — в передових індустріяльних державах, і мусять купувати засоби харчування за кордонами СССР, то це доказ, що „експеримент революції" (слова Леніна!) в совєтській імперії не вдався. Бо почали не з того кінця і методами тиранськими. Рабська праця недопомагає розвиткові господарства.

Автор першої програми Російської Соціял - демократичної партії відомий економіст Пьотр Струве писав: „Мусимо визнати нашу відсталість і піти на вишколення до капіталізму". Тепер, на 57 році комуністичної тиранії, наслідники Леніна й Сталіна в Кремлі сподіваються латати діраву „Охрімову свиту" через допомогу з капіталістичних країн... Великою перешкодою для розвитку господарства в країнах комуністичної тиранії став централізм, що паралізує всяку ініціятиву в індустрії та в сільському господарству. Централізм в СССР — це спадщина по режимові царів.

І. М.

СВІДОЦТВО ЗЛОБИ

Із совєтської видавничої машини вийшла знову книжечка неймовірно лайливого стилю, збірка наклепів і брехні та якоїсь сатанічної ненависти до своїх противників, яких називає твір коротко — „ватажками унії та автокефалії". З окремою ненавистю і жахливими клеветами накидується автор на особу Верховного архиєпископа Кир Иосифа, не забуваючи теж кинути якнайбільше грязі на світлу пам'ять Слуги Божого Митрополита Андрея. Ця книжечка зветься „Свастика на сутанах", написав її К. Дмитрук, тобто майор КҐБ — Гальський, і видало видавництво політичної літератури України, значить твір не може зачислятись до лайливої чи брукової літератури, але в якійсь мірі повинен би бути поважним, а частинно і науково - історичним. Але якже він далекий від цього.

Не думаємо полемізувати із, мабуть, молодого віку автором. Бо тільки так можна пояснити цю піну із слини на його пері. Цей стиль відомий нам. (Старий марксист чи комуніст пише трохи спокійніше і розважніше!). Якщо все таки беремось сказати кілька слів про дещо у цій бідній книжечці, то радше для журливої думки, що людина, система, ідеологія може так низько впасти, так збезчестити правду і справедливість, як людський ум може так безкритично дивитись на факти, людей, історію, своє минуле, своїх великих людей і так легко і безсоромно обкидувати все гряззю? Жах пройма€, коли подумати, що колись, не дуже давно тому в тій системі, такі самі люди, ідучи такою самою методою не завдавали собі навіть труду писати такі „твори", а поступали інакше: арештували, вимагали підпису на своє власне обвинувачення у фантастичних злочинах і замість грязі в лице попадала куля з противної сторони голови. Були між ними великі маршали СССР і їх точно так, як Дмитрук робить, оскаржувано в... шпигунстві. Деякі зогнили в жахливий спосіб на Сибірі. Їх сьогодні реґабілітується і в тім вся траґедія Дмитруків... Їм треба співчувати. Дмитруки засуджують, а нарід й історія або засуду не приймають, або по засуді невинних реґабілітують. Над тією діялектикою щоб був подумав Дмитрук, коли так легко, одним помахом пера, своїх братів і своїх великих людей називає зрадниками, запроданцями, шпигунами і ін.

Пишучи це, нас не бере ні досада, ані гнів, а співчуття до молодої, нерузумної людини, яку зробили в додатку п'яною, чи якій закрутилось в голові „от успєхов".

Наш великий Митрополит Андрей, на якого так відважно кидає грязь Дмитрук, мав велике вирозуміння до молодечої палкости, до молодечого завзяття критикувати чи будувати світ чи і... до молодечої глупоти. Він писав про те і наводимо ті слова, як вияв нашого настрою при читанні цього нещасного твору: „Днесь (а було це в 1902 році!) такий дух часу, що молодець, як лиш здасть матуру, уважає себе покликаним до цензурування цілої суспільности, до давання кожному науки, в разі потреби — догани. Кожний майже уважає себе за провідника в справах народних, суспільних, політичних і церковних. Авторитет молоді для суспільности не дуже страшний, бо найвищою його силою є вислів комусь „найвищої погорди", а

(Закінчення на стор. 3-ій)

МОЛИТВА

що її виголосив на початку ІІ-го Світового Конґресу Вільних Українців Владика Митрополит Мстислав

Царю Небесний, Утішителю, Душе Істини, що всюди єси і все наповняєш, Скарбе добра і життя Подателю, прийди і оселися в нас і очисти нас від усякого зла і спаси, Милосердний, душі наші!

З цією молитвою, що лине до Тебе з глибини наших сердець, звертаємось у страсні дні всього людства і в найчорнішу добу існування українського народу. Молимо Тебе, Многомилостивого, поблагослови тут зібраних синів і дочок Твоїх, що зібралися з єдиною метою — виконати Твій заповіт про любов до ближнього та чесно, нелукаво послужити нашому найближчому, Тобою нам визначеному ближньому, — многострадальному народові українському. Допоможи, щоб спільний труд наш був Тобі вгодним, а поневоленій сьогодні Україні корисним і пожиточним.

Обдаруй нас, Всесильний, святим горінням і чистою любов'ю до всіх у теперішньому світі скривджених і поневолених. Зійди до них, Милосердний, та втихомир їхні муки і страждання, бо вони понад міру немічних людських сил.

Так, як колись у храмі Єрусалимському, розігнав Ти торгашів, так і тепер розпорош людоненависників і унерухом тих нечестивих правителів, що обсіяли сьогоднішній світ базарами невільників, на яких продають уже не окремих рабів, а торгують цілими народами. Онови, Довготерпеливий, світ і людей в ньому та обдаруй їх провідниками з Твого допусту.

Ти, що немічне лікуєш і недостатнє поповнюєш, зглянься і на побожний та від віків відданий Тобі народ український. Вилікуй нас і провідників наших від присущих людині немочів та не допусти нас до сваволі і марнування скарбів Твоїх. Сподоби нас бути кращими і достойними Тебе!

Прискор наше крокування до дня Воскресіння, до дня перемоги Правди над злом, до дня, коли всі народи світу, а з ними і народ український, поклоняться Тобі та єдиними устами і єдиним серцем прославлять Тебе, Творця і Вседержителя нашого.

Нехай же благодать Господа і Спаса нашого Ісуса Христа, і любов Бога Отця, і присутність Святого Духа перебуває з усіма нами! Амінь!

А. Юриняк

ГАЛИНІ ЖУРБІ У 85-РІЧЧЯ

Письменниця і громадська діячка Галина Журба відбула із своїм народом довгий, барвистий і тернистий шлях. На цім шляху їй зустрічалося чимало цікавих, видатних людей. Та навряд чи вона знає, яких щирих звеличників її творчости вона має в Каліфорнії, віддаленій від осідку письменниці в Пенсильвенії понад три тисячі миль. А серед тих звеличників, може, найпалкішим був недавно померлий Олександер Петрович Рішай — людина глибокого вичуття справжнього мистецтва, в першу чергу красного письменства і музики. І незадовго до смерти Небіжчик, нагадуючи про „круглу дату" в житті Галини Журби, просив озватися про неї у 80-річчя, хоча б короткою нотаткою. Я радо погодився, бо певен, що ґрунтовні статті дадуть літератори, які краще знають її творчий шлях, ніж я.

Для мене Галина Журба — це насамперед авторка чудової автобіографічної розповіді „Далекий світ", виданої 1956 року в Буенос Айресі, у видавництві „Перемога". Щось надзвичайно яскраве і променисте, якесь буяння надміру біологічних сил — і водночас передчуття приречености, біль усвідомленого „м о г іканства" отих збиточних витівників Гадасів та Стадницьких і кольоритних авантюрників Чайківських — героїв „Далекого світу", що з них дехто навіть „у турка перевертався", аби лише перегородити шлях загребущій Москві.

„Далекий світ" я вперше прочитав 1956 року і, здається, тоді ж таки в щоденнику „Свобода" появилась моя коротенька рецензія, де я відзначав справжній письменницький хист авторки і картав за численні мовні вибрики. Я був тоді в мовно-правописній справі більшим риґористом, ніж сьогодні; засуджував найменші відхилення від т. зв. „харківського" правопису 1928 року та від перевиданого її на еміґрації правописного словника Гр. Голоскевича. А в „Далекому світі" і взагалі у відомих мені творах Галини Журби — цих відхилень повна жменя. Отже, я й „напустився" на них, картаючи авторку заодно і за численні подільські діялектизми. А вони ж здебільша такі барвисті та запашні!

По десятьох роках, готуючись (на прохання земляків-подолян) написати щось про Поділля до запроєктованого збірника, я почав удруге читати „Далекий світ" нашої сеньйорки. Як відомо, мало є таких творів письменства, що їх можна без нудьги читати вдруге. А я читав „Далекий світ" удруге ще з більшим захопленням, ніж уперше! Навіть авторчині мовні вибрики тепер мене майже не дратували; я, звичайно, і далі вважав досадним непорозумінням „правопис авторки". Чому справді? З якої рації автор може претендувати на якийсь „особисто свій" правопис?! Адже кожен літературний твір адресований взагалі читачам, громаді, а не якійсь купці своїх адораторів чи свояків.

Але тепер мій засуд і нехіть на самому правописі й кінчалися. Що ж до ф р а з е ологічних та лексичних особливостей тексту „Далекого світу", то я не тільки не був проти них, а вітав їх з усієї душі. Вони бо так інтимно - тепло на-

(Закінчення на стор. 3-ій)

о. Ігор

УКРАЇНЦІ В ПАПУА НОВІЙ ҐВІНЕЇ

(2)

У Кіста є дві католицькі церкви. Це давня німецька місія над берегом затоки. Церква, церковні будинки й дім священика збудовані у масивному німецькому стилі. Вітаюсь з двома священиками – парохом і сотрудником, що недавно приїхав з Німеччини. Вони знають про мій приїзд від Владики і перепрошують, що не виїхали на зустріч. Мій провідник, п. Антон знайомиться з ними і прощається. Побачимось з ним ще зо два рази перед моїм від'їздом на північ. Після вечері я оглянув місто Кісту і забудовання Колеґії Братів Маріяністів для місцевих хлопців. Умовляємось, що врані я буду правити Службу Божу в нашому обряді.

Другий день в Кіста для мене дуже пам'ятний, бо ще ніколи в своєму житті я не мав на Службій Божій так багато чужинців і чорних, як земля, в коротеньких штанятах тубільців. Я розповів їм у проповіді про наш нарід, обряд, св. Причастя під двома видами. Апостол-Євангелію читали по англійськи, а „Вірую" всі відмовляли разом. Під час св. Причастя і після Служби Божої з кількасот грудей полинули у каплиці незрозумілою для мене мовою пісні. Перед Сл. Божою я мав клопіт з хлібом, бо мене не зрозуміли і накраяли з пшеничного хліба такі великі частиці, що хіба треба було б чотири чаші на велику пляшку вина, але тому, що я скорше прийшов з каплиці, все можна було направити.

Після спільного сніданку в Семінарії разом зі священиком-помічником вибираємося оглядати величезну копальню, про яку я так багато чув в Австралії. Дорога вздовж моря. Минаємо місто і пнемося в гору до славного Панґуна. Пальми, кокосові дерева, різні птахи й метелики. Їдемо півтягарівкою, бо звичайним автом тут не проїхати, місцями нема мостів через потоки, дорога ще не викінчена. В горах стає холодніше, ми на висоті понад 4 000 стіп. Минаємо кілька селищ і вже біля копальні. Тут треба мати перепустку. Втрійку ми оглянули копальню і мені дали на пам'ятку кусник мідяної руди. Пообідали в кантині і в поворотній дорозі до Кіста оглянули в одному селі церкву і шпиталь для тубільців. Стискаю чорну-пречорну руку першого священика-тубільця, якого мені довелось зустріти. Усміхається, гостить нас у своїй бідній резиденції, повний енерґії та відданости для свого народу. В лікарні є білі сестри: одна з Ню Йорку, друга з Окленду, Н. Зеляндія.

Увечері прибули ми до Кіста. Після вечері знову мене відвідав п. Сидор. Отці кудись пішли в своїх справах і лишили нас обох. Прощаючись п. Сидор витяг кілька десятків долярів і вручив мені, як дарунок на дорогу. Заскочений його щедрістю, я відмовився, однак, щоб йому не робити прикрости взяв одну десятку.

На другий день до схід сонця, при свічці, бо врані електрики ще немає, правлю для Сестер у церкві Сл. Божу, причащаю всіх, поспішно снідаю і спішу на летовище. Везе мене священик-помічник. Лечу на північ вздовж того гарного острова Боґенвілл в сторону Рабалу. Це острівець на північ від Боґенвіллу. Між цими двома островами канал, завширшки 100 ярдів. На самім „чубку" острова бачу оселю Соґано, там церква і, певно, палата того доброго Владики, однак не маю змоги особисто йому за все подякувати. Зробив це листовно з Рабалу. Справді вдячний я тому німецькому Владиці за щиру гостинність. Малий літак знову несе нас понад морем. Приземлюємо-сідаємо майже над самим морем.

Мушу ще сказати, що в Кіста працює другий наш земляк, мій таки парафіянин з Бризбену, Іван Ґудзінський, син Иосифа і Юстини Ґудзінських. Про це я довідався аж після повороту додому.

РАБАЛ

З Кіста до Рабалу 280 миль. Летимо на північний захід до острова Нова Британія. Летимо понад верхами вулканів Митупіт і Мама, над пристанню Симпсон, островами Дюка Йорк, врешті майже над самим морем.

Зустрічає мене священик-управитель великої німецької місії „Вінапопе", що означає „люди, вірні Папі". Владика, мешкає в Рабалі, в прегарній околиці, майже на шпилі гори, яка панує над околицею.

Відразу питаюсь о. управителя, чи немає тут українців. Відповідає, що не знає про таких. Він дуже зайнятий, бо мусить займатися фінансовими справами цілої місії: шкіл, шпиталів, колеґій, господарства. З летовища везе мене до місії, віддаленої на 20 миль.

Про Рабал багато чув і читав, а тепер на власні очі маю нагоду оглянути це пляноване німцями місто, повне тропічної зелені, з рівними вулицями. Воно було знищене два рази лявою з вулканів, відбудоване, а в часі Другої світової війни знову було зрівняне з землею американськими літаками, бо було зайняте японцями, які мали тут великі військові бази.

Їдемо вздовж моря — прекрасна асфальтова дорога, поруч неї в горбках тунелі, що служили японцям на схоронища та склади амуніції. Над берегом заржавілі залишки війни: човни, танки, гармати

По дорозі зустрічаємо багато тубільців, колір скіри в них ясніший, як у тубільців з Боґенвіллу. Нині субота, в Рабалі ярмарок. Усі туди спішать. Минаємо села, церкви. В одному селі бачу церковцю з трьома банями, в стилі тих, що ми звикли будувати в Канаді. Зі здивування сказав о. управителеві: „Та ж це українська церква! . ." Він мені відповів, що це навіть не католицька церква. Я переконаний, що той хто ту церкву будував, мусів знати стиль східних церков.

Заложена німцями майже сто років тому, місія Вінапопе добре загосподарена, мають свої церкви, катедру, шпиталі, школи, малі семінарії, друкарню, човни, варстати. В катедрі, дуже великій і збудованій в західнім стилі, на відправах буває до 3 000 осіб.

Я замешкав у великім реколекційнім будинку. Кімнати вигідні, є каплиця для священиків, рефектар, лазнички. Кімнат понад 40.

Отці мене прийняли дуже сердечно. Правив св. Літургію в каплиці. Мав зі священиками і Владикою довгі розмови про нашу Церкву, наш нарід та про ціль моєї подорожі. Владика – німець зустрічався з Кир Іваном при різних нагодах.

Молодий священик показав мені всі цікавіші місця в Рабалі і околицях, сходили ми з ним на гору, звідки розкривається чудовий вид на затоку, вступали в японські тунелі, ходили на море, оглядали в густих джунґлях решти японських літаків . . .

В Рабалі я був саме тоді, як відбувався перепис населення. Коли в Австралії переводили перепис, мене не було вдома, одначе він мене не минув в Рабалі. Священик-настоятель сказав мені: „Ви тут ночували в день перепису, і я мушу вас запитати". І почав ставити питання: де народжений, матірна мова і т. д. (сказав, що певно я тут перший українець, роджений на Україні), а дальші питання: „чи жонатий, скільки маєш жінок?" Нам це виглядає смішно, одначе для тубільців, це річ звичайна. Читав я в місцевій пресі про тубільця, що мав 13 жінок і 39 дітей. Що край, то обичай.

Врешті по трьох днях мій священик-провідник моторовим човном відпливає до далеких місій, а ранком наступного дня священик-американець відвозить мене на летовище.

Аж пізніше в Лей я довідався, що в Рабалі живе одна наша українка на ім'я Ольга, одружена за поліціянтом. Шкода, якби знав про це, може вдалося б її знайти.

(Закінчення буде)

Відбулася зустріч українських істориків з громадянством

Ню Йорк. (О.Д.) — В суботу 10-го листопада ц. р. відбулася тут у великій залі Пластової домівки зустріч українських істориків з громадянством. Після відкриття зустрічі й короткого вступного слова та привітання присутніх, а між ними уч. секретаря УВАН д-ра В. Омельченка, найстаршого члена НТШ д-ра М. Чубатого, ректора УВУ д-ра В. Янева, президента УМІ на Америку проф. М. Байлової, президента УСІ — інж. А. Міляннча й головного секретаря УНСоюзу д-ра Я. Падоха та інших, запрошено до виголошення доповіді основника й секретаря Українського Історичного Товариства та в одній особі головного редактора „Українського Історика", проф. Кентського університету, д-ра Л. Винаря на тему: „Завдання українських істориків під сучасну пору", а опісля професора Рутгерського університету, д-ра Т. Гунчака на тему: „Україніка в Британських Архівах". Після доповідей вив'язалася дискусія, в якій підкреслено вагу дослідів над архівним матеріялом до історії України та побажання, щоби Українське Історичне Товариство в майбутньому присвятило увагу тій ділянці в своїх публікаціях. Дискутанти цікавилися діяльністю Українського Історичного Товариства та його плянами на майбутнє. Д-р Л. Винар та д-р Т. Гунчак дали відповідь дискутантам. Крім того деякі дискутанти висловили конечність моральної й матеріяльної піддержки з боку громадянства для Українського Історичного Товариства й "Українського Історика" в їхній дальшій науково - видавничій діяльності. Після Зустрічі відбулася гутірка при каві. Зустріч відкрив і нею керував д-р Ол. Домбровський.

СВІДОЦТВО ЗЛОБИ

(Закінчення зі стор. 2-ої

та армата так скоро випалює, що нормально ця молодеча армія вистрілює всі свої набої, поки побачить противника".

Так воно і є з твором Дмитрука, що розрахований для вжитку нібито поважних людей: „пропагандистів, лекторів, працівників ідеологічних установ (!), науковців (!) і широке коло читачів". Дуже сумніваємось, скільки тих людей використає цю книжку. Знаємо, що й серед російського народу була, як не явна, то прихована пошана до унійтського львівського Митрополита, а наші брати з-над Дніпра з пошаною все дивились на Львів. Хай Дмитрук прочитає хоч би Симоненка!

Було б смішно з нашого боку вчити Дмитрука і йому подібних, як писати такий „історичний твір". Коли для нього вистачає лиш на кожній сторінці називати противника найгіршими епітетами — це його справа. Але принаймні повинен би подумати, як читатиме його твір читач із спокійними нервами і здоровим толком. Візьмім для прикладу розділ із назвою „Дискретний вояж", тобто про поїздку єпископа (тоді) Йосифа Сліпого в 1942 році на похорон проф. І. Горбачевського до Праги. Для Дмитрука, очевидно, не поможе наше твердження, що дійсно ця поїздка мала на меті тільки похорон, духовні справи і журбу за долю свого народу в ті гіркі часи. Він препарує видуману розмову архиєпископа Йосифа із Митрополитом Андреєм, описує точно всі „подробиці", навіть як Кир Йосиф накрив сплячого Митрополита пледом... Як докладно! Кмітливий і некмітливий читач спитає просто: невже Дмитрук був там присутній? Невже заховався десь у кутку, все те бачив, чув і зразу собі те все записав? І так у багатьох випадках, поміж якими не хитро все вставлений і якийсь документ, мовляв, праця вся базована на фактах і документації. Відки такі писаки і з болем треба сказати лиш: де твоя совість і честь чоловіча!

Розумний читач, чи читач старшого віку, що пригадує собі осіб і події, знайде в книжці це й інші твердження, які поставлять у сумнів авторитет (письменницький і політичний) Дмитрука. Це приписування кожній духовній чи не малій особі марку „шпигуна"! Та щоб був завдав собі труду і пішов на розмову із будь - яким професором військової совєтської школи і розпитав про шпигунське ремесло, зокрема німецьке, щоб розвідав про особу Канаріса! Тоді б осторожніше називав будького шпигуном. З уст таких „науковців" легко вийде одного дня теж, що Брежнєв їздив до Америки шпигувати в американську користь. Таке вже в СССР було! А вже приписувати шпигунство таким особам, як Кир Никита чи о. Малиновський і ін. таки викликає усмішку у поважного читача і він кине книжку на смітник із такими нісенітницями, що їх пишуть наукові політичні видавці.

Але є і позитивне у творі Дмитрука. (Це іронізуємо!). Вона розчислена на „широке коло читачів", але тираж її всього 50 тисяч. Видавець не спішився із дуже масовим виданням такої „ревеляційної" книжки. Український читач, що спрагнений знати про своє рідне минуле, знайде дуже багато у книжці, за чим пильно шукає. Совєтський читач вміє читати твори своїх видавців. За 50 літ існування СССР там навчились читати між рядками, розшифровувати, розмасковувати і розуміти справжній, чи потрібний зміст. Книжка Дмитрука в легальний спосіб дуже багато дає доброго матеріялу, за яким шукає тепер читач в Україні. І ми про те тут добре знаємо! Можна навіть бути вдячним Дмитрукові за деякі вістки. Чи ми могли б переслати вістку в Україну про беатифікаційний процес Слуги Божого Андрея? Чи ми могли б переслати молитву, зложену в цім намірені? Ніколи! Це законом заборонено. А Дмитрук навіть частину тієї молитви подав і я вірю що не один собі її відписав із сторінки 7! Чи ми могли б написати щось про наші нелегкі змагання осягнути патріярхат і переслати це в Україну? Чи ми могли б подати деякі цитати із історичної промови Блаженнішого Кир Йосифа на папськім синоді, „що пролили ми ріки крови за віру католицьку і свою вірність Апостольській столиці"? Ніколи! А все це зробив Дмитрук окремим розділом, хоч призначив це на кпини, зробив з цього провокацію, зраду, дісталось при тім і Ватиканові...

Ясно, що Дмитрук не зробив цього нарочно. Завинила в тому його засліпленість і необпанована лють до всього, хто не думає так, як він. Ці прикмети виховують в нього його марксистсько - ленінські вчителі. А це лише повинно довести його до застанови, що поки писати будь - який твір, треба уживати спокійної, здорової думки, писати правду і бути справедливим. Скривджена правда все найде дорогу сказати про себе.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УНСОЮЗУ!

ГАЛИНІ ЖУРБІ У 85-РІЧЧЯ

(Закінчення зі стор. 2-ої

гадували мені мої роки дитинства і ранньої молодости, які збігли також на Поділлі, хоч і не в східній частині (де Брацлавщина), а в західній — на Проскурівщині й Кам'янеччині.

І вже зовсім — на мій погляд — не мають рації ті літератори, котрі вважають, ніби твори нашої письменниці згодом слід „перередагувати українською літературною мовою". (Див. статтю Остапа Тарнавського „Письменниця далекого світу", написану до 80-річчя Галини Журби і вміщену в „Свободі" за 7 березня 1967 р.). Багату і барвисту мову письменниці аж ніяк не слід кваліфікувати як „нелітературну"; це тоді і твори Гната Хоткевича з тематикою Гуцульщини треба перередагувати, й багато оповідань Ів. Франка та Котляревського „Енеїду" підчищати! Хіба ж можна до творів мистецтва підходити з такою єфрейторського зрівнялівкою? І в даному випадку — щодо тексту творів Галини Журби — можна і треба мати претенсії лише до авторчиного „правопису".

Як уже згадано, автор цих рядків мав з Галиною Журбою лише дві коротких зустрічі, при тому в обставинах, що не сприяли ближчому взаємному запізнанню. Перша зустріч відбулася десь 1960 чи 1961 року на черговому з'їзді Об'єднання українських письменників „Слово". Я був заскочений несподіванкою, коли в перерві до мене майже бігцем наблизилась невеличка жіноча постать і „вcovets" запитала: „Це ви, той Юриняк, що в „Свободі" мене хвалив і лаяв водночас за „Далекий світ"? Я зорієнтувався, що переді мною авторка „Далекого світу" і, признаюсь, почув себе трохи ніяково, підтверджуючи мінорним голосом (і, мабуть „мінорним обличчям"): „Так, це я!"

Річ у тім, що мій досвід літератора до того часу не занотував випадку вирозумілости з боку критикованих діячів пера жіночої статі. Тож і тут я сподівався докучливих нарікань. Проте, їх не було. Усміхнене, рухливе обличчя Ганни Журби виявляло навіть вдоволення, що вона бачить перед собою „в живі очі" „того самого критика". На жаль, голова дзвоником сповіщав кінець перерви і нашу розмову довелося припинити, бо наші мусця були в різних рядах. Уже із свого місця я спостерігав надзвичайну жвавість та рухливість письменниці: вона майже не могла спокійно слухати доповідачів, реагуючи мінами обличчя, жестами і навіть потиху перемовляючись з сусідами. Очевидячки, виявлявся наверх увесь динамізм характеру нашої сеньйорки.

І саме тоді я пригадав, що Галина Журба не лише авторка повістярських творів, але й збірки поезій, також творів драматичних і низки есеїв на теми літературної і взагалі культурно-мистецької діяльности нашої еміграції.

Цей інтерес письменниці до нашого культурного і громадсько - політичного життя не припинився і після 80-ки віку, в чому я мав нагоду переконатись, зустрівшися з Галиною Журбою десять років пізніше, в Філядельфії. Одного дня знайомі літератори подзвонили мені, що з ініціятиви Галини Журби скликається нараду літераторів м. Філядельфії, де стоятимуть питання, пов'язані з діяльністю письменницького Об'єднання „Слово". В цій короткій нотатці - згадці не місце викладати зміст пропозицій ініціяторки наради і виниклих з того приводу дискусійних завваг учасників сходин. Скажу лише, що більшість присутніх, а серед них і автор цих рядків, з міркуваннями і пропозиціями Галини Журби не погодилися. Такий результат, зрозуміла річ, був ініціяторці неприємний.

Удома, перебігаючи в думках нараду й її вислід, я шкодував, що в дискусії не наголосив спеціяльно вартости ініціятиви, громадського живчика поважної віком і своїм доробком письменниці. Адже це завжди має свою ціну і вимову, незалежно від схвалення чи несхвалення дотичним середовищем.

Сьогодні Галині Журбі вже 85 років, і приємно почути, що вона не покидає пера, намагаючись доправадити до кінця свою трилогію „Тодір Сокір". Побажаємо ж їй здоров'я і сили закінчити і видати друком цей твір дійсно „широкого полотна", „виношуваний" авторкою довго і любовно.

КОРИСНІ ВИДАННЯ

Українське Історичне Товариство, Комісія для вивчення української еміграції в Америці при УВАН та НТШ і Центр Етнічних Дослідів при Кентському Стейтовому Університеті плянує видання чотирьох основних праць англійською мовою, а саме: „Історія українців в Америці", „Український бібліографічний довідник", „Довідник українського життя в ЗСА" та індивідуальні записки на стрічці" (т. зв. „орал гісторік"), зібрані від українських громадських та політичних діячів.

Український Літературно Мистецький Клюб Ню Йорк 149-2 ав.

З Літературно-Мистецького Клюбу в Ню Йорку повідомляють, що в приміщенні цього ж Клюбу в п'ятницю 16-го листопада ц. р. о год. 7.30 вечора, відбудеться вечір Ізидора Воробкевича. Доповідатимуть: інж. арх. Іван Жуковський — „Ізидор Воробкевич, композитор і поет" та д-р Іван Новосівський — „Життьовий шлях о. І. Воробкевича". Музичною ілюстрацією до згаданих доповідей послужать платівки.

Піттсбург відзначає 40-ліття голоду

Піттсбург. — Цієї неділі, 18-го листопада ц. р., заходом 21-го Відділу Організації Оборони Чотирьох Свобід України в Піттсбургу відбудеться політична маніфестація для відзначення 40-річчя голодової облоги України Москвою і 30-річчя діяльности АБН. В програмі передбачено дві доповіді — мгр Слави Стецько з Европи і В. Мазура, віцепрезидента УККА і предсідника УНПомочі. В мистецькій частині виступатимуть: маестро Володимир Луців, соліст-бандурист з Англії, дівочий квартет Української Студіючої Молоді з Рочестеру і танцювальна група Т-ва Української Студіюючої Молоді з Піттсбургу під керівництвом Лесі Харитан.

Листопадове Свято в Гантері

4-го листопада 1973 року вакаційна оселя в Гантері, Н. Й. відсвяткувала історичний зрив 1 Листопада 1918 р. Свято зачалося Службою Божою в церкві св. Івана Хрестителя в намірені Українського Народу, яку відслужив о. Дирда, виголосивши коротку проповідь.

Після Богослужби відспівано Панахиду за впавших борців за волю України.

Відтак присутні з церкви перейшли до залі „Ксеня", де по рефераті учасника Листопадового Зриву С. Щура і відспіванні „Не пора" присутні на святі, колишні мешканці міста Львова, поділились споминами про пам'ятні листопадові дні.

При тій нагоді зібрано на Дар Українського Інваліда дол. 112.

Ю. Л.

З великим жалем і смутком повідомляємо Рідних, Приятелів і Знайомих, що дня 16-го жовтня 1973 р. упокоїлася в Бозі на 80-му році життя, наша Найдорожча і Незабутня ДРУЖИНА, МАМА і БАБЦЯ

сл. п.
МАРІЯ ЧАЙКІВСЬКА з дому ПОЛУТРЕНКО

ПОХОРОН відбувся в Ню Гейвен, Конн., 19-го жовтня 1973 року.

Важким горем прибиті:

муж — МИХАЙЛО
дочка — ВІРА з родиною
дочка — ЛІДІЯ з мужем ВОЛОДИМИРОМ ФІЦАЛОВИЧ
внучки — НАДЯ і ДІЯНА
Близька і дальша Родина в Україні

ВІЧНА ЇЙ ПАМ'ЯТЬ! НЕХАЙ ЧУЖА ЗЕМЛЯ БУДЕ ЇЙ ЛЕГКОЮ.

З болем серця і смутком повідомляємо Рідних, Приятелів і Знайомих, що 11-го листопада 1973 року у Бофало, Н. Й., на 83-му році життя, відійшов у Вічність мій Найдорожчий і Незабутній МУЖ та наш Улюблений ТАТО і ДІДУСЬ

бл. п.
Д-р ВАСИЛЬ РОМАНОВИЧ ДМИТРІЮК

лікар, довголітній невтомний працівник на громадському і церковному полі, посол, ветеран, член багатьох українських професійних, громадських, церковних та політичних товариств і організацій та вірний до останнього віддиху син Матері-України і улюбленої землі Його прадідів Підляшшя і Холмщини.

ПОХОРОН відбудеться в середу, 14-го листопада 1973 р. з української православної церкви св. Тройці, 200 Комо Парк Бульвард, Бофало, Н. Й.

В безмірнім смутку:

дружина — ОЛЕКСАНДРА
донька — ТАЇСА ПОТІЄНКО з мужем ЮРІЄМ та дітьми: ОЛЕНОЮ та ВАСИЛЕМ
син — ВОЛОДИМИР з дружиною МИРОСЛАВОЮ та дітьми: ЗІНОЮ, НАТАЛКОЮ та АНДРІЄМ
сестра — ВІРА з дітьми і внуками
та близька і дальша Родина в Америці й Україні

В ПЕРШУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ мого Дорогого і Незабутнього СИНА

бл. п. ВІКТОРА КАЗДОБИ

відбудеться в СУБОТУ, 17-го ЛИСТОПАДА 1973 року в год. 10:30 ранку на УКРАЇНСЬКОМУ ПРАВОСЛАВНОМУ ЦВИНТАРІ в БАВНД БРУКУ, Н. Дж.

ПАНАХИДА ТА ПОСВЯЧЕННЯ НАДГРОБНОГО ПАМ'ЯТНИКА

і в НЕДІЛЮ, 18-го ЛИСТОПАДА 1973 року в ЦЕРКВІ СВЯТОЇ ТРОЙЦІ на Лайонс Авеню, ІРВІНГТОН, Н. Дж. о годині 11:45 також буде відправлена

ПАНАХИДА

Просимо Друзів, Знайомих Його, помолитися за спокій душі Покійного.

МАМА, СЕСТРИ, БРАТИ ПЛЕМІННИКИ та СВОЯКИ

СТАНИЦЯ БРАТСТВА КОЛ. ВОЯКІВ I. УД УНА в НЮ ЙОРКУ, Н. Й. ділиться із всіма Побратимами та Українським Громадянством сумною вісткою, що дня 10-го листопада 1973 року відійшов у Вічність

сл. п.
ВАСИЛЬ СИДОР

народжений 18-го серпня 1912 року в Улигівку, Україна, довголітній член Управи Станиці Братства.

ПОХОРОН відбувся в середу, дня 14-го листопада 1973 року на Українському Православному Цвинтарі в Бавнд Бруку, Н. Дж.

Родині сл. п. Побратима Василя Сидора складаємо співчуття.

УПРАВА СТАНИЦІ в НЮ ЙОРКУ

ЗАЯВА І. ДЗЮБИ

У квітні 1972 р. я був заарештований по обвинуваченню в проведенні антирадянської пропаганди та агітації, а в березні 1973 р. засуджений Київським обласним судом до п'яти років позбавлення волі.

За час, що минув відтоді, я добре обдумав своє становище і те, як я в ньому опинився. Тепер я виразно усвідомлюю, що протягом ряду років, хворобливо реагуючи на окремі недоліки або складні явища, односторонньо підходячи до них, я виявляв неправильне розуміння сучасного стану національних відносин у Союзі РСР, у чорних барвах бачив національне становище Радянської України, допускав публічні нападки на національну політику Комуністичної партії. Все це зрештою вилилося в роботу „Інтернаціоналізм чи русифікація?", яку я написав у 1965 р. Вона містила в собі глибоко помилкове розуміння ряду національних проблем, інтернаціональної природи нашого соціялістичного суспільства, перекручено їх трактувала і по суті була виступом проти національної політики партії.

Цю працю я розповсюджував серед своїх знайомих, як і ряд інших документів, у тому числі й антирадянських, що я визнав на попередньому слідстві та на суді, зрозумівши шкідливість цих своїх вчинків.

Вже перебуваючи під слідством, я мав нагоду ознайомитися з матеріалами, які розкрили мені очі на те, якою мірою вищеназвана моя робота була використана в ідеологічній боротьбі проти нашої Радянської країни. Я зрозумів, що завдав шкоди ідейним інтересам свого суспільства. Це мені боляче усвідомлювати, бо мені дорога наша соціялістична країна. Тому я прийшов до рішення, що підсумовує всю мою внутрішню еволюцію останніх років: недвозначно засудити свої помилки, остаточно і назавжди покінчити з тим хибним, що було в моєму минулому. Мені йшлося не про ту чи іншу міру покарання, а про набагато більше, про вибір на все життя: чи змиритися з тавром недруга свого соціялістичного суспільства, свого радянського народу і віддати себе, своє минуле і майбутнє на поталу його ворогам, чи не допустити цього, ділами ствердити своє право зватися радянською людиною, відшкодувати бодай частково ті збитки, яких я завдав.

Тому, ще перебуваючи під слідством, я розпочав роботу, яка уявляється мені розгорнутим критичним аналізом „Інтернаціоналізму чи русифікації?" На моє прохання, мені була надана можливість одержувати необхідну літературу з дому, а окремі видання — і з наукових бібліотек. Зараз я продовжую роботу над цією книжкою. В ній я хочу аргументовано розкрити неспроможність і хибність ряду основних положень тієї колишньої праці і водночас викласти свої теперішні погляди з цих питань, з усією принциповістю виступити проти ідеології українського буржуазного націоналізму. Думаю, що ця моя праця не припаде до смаку українським буржуазним націоналістам за кордоном. Можу з цілковитою певністю сказати їм, що більше нічим не порадую їх і постараюся позбавити їх можливості мати зиск із моїх минулих помилок. У недругах Радянської України, у класових ворогах радянського народу я бачу і своїх ідейно-політичних ворогів і відповідно до них ставитимуся. Того „Івана Дзюби", який дозволяв робити із себе притчу во язицех і який марнував роки життя на політичних манівцях, нема і вже не буде. А є людина, якій боляче від свідомості прикрих помилок та змарнованого часу і яка хоче одного і думає про одне: працювати і працювати, щоб хоч трохи надолужити втрачене і перекрити хибне.

З усього, що сталося, я зробив висновок: не можна забувати, що ми живемо в світі жорстокої класової ідейно-політичної боротьби, де немає „нейтральної території", де не можна бути „трохи" за Радянську владу, за політику Комуністичної партії, а трохи — проти. Неблаганна дійсність рано чи пізно поставить перед необхідністю зробити остаточний вибір.

Треба зрозуміти що бути справді громадянином, справді патріотом сьогодні означає: бути переконаною радянською людиною, патріотом соціялістичного суспільства Союзу РСР; означає бути інтернаціоналістом. Серед сьогоднішньої історичної реальності в світі єдина можливість працювати для добра українського народу — це віддати свій хист і свої сили Радянській Україні, спільній нашій радянській Вітчизні, справі будівництва комунізму. Виходячи з цих своїх переконань, я звернувся до Президії Верховної Ради Української РСР з клопотанням про помилування. Я вдячний Президії Верховної Ради за виявлення мені довір'я і постараюся виправдати її всім своїм подальшим життям та працею.

На закінчення хочу сказати таке. Все, що я пережив у зв'язку з арештом і судом, було для мене великою громадянською і особистою трагедією. Однак воно пішло і на певну користь мені, оскільки стало своєрідним, хоч і болісним каталізатором тих процесів переоцінки та переосмислення своїх позицій і поглядів, що почалися в мені раніше, але, на жаль, відбувалися надто повільно.

Щодо своїх плянів на найближче майбутнє можу сказати таке: хочу здійснити свій давній намір і тривалий час попрацювати за фахом на якомусь індустріальному підприємстві, щоб відчути атмосферу робітничого колективу, ввійти у його життя.

Іван ДЗЮБА.

6.XI.73.

(„Літературна Україна", Київ, 9-го листопада 1973).

Полет третьої залоги „Скайлебу" знову відкладений

Кейп Каневерал, Флорида. — Інженери космічного центру ім. Джона Ф. Кеннеді в Кейп Каневерал, Флорида, повідомили, що полет третьої залоги „Скайлебу" знову відкладений, тим разом до п'ятниці, 16-го листопада, бо появилися нові тріщини на ракеті „Сатурн 1Б", за допомогою якої астронавти мають долетіти до „Скайлебу". Первісно третя залога мала бути запущена в космос у суботу, 10-го листопада, але в „хвості" ракети появилися малі тріщини, спричинені правдоподібно приявністю соли в повітрі. Ці тріщини могли б під час полету спричинити розколення ракети на малі куски. Внаслідок цієї проблеми, полет астронавтів Джералда П. Карра, Вілліяма Р. Повґа та Едварда Ґібсона був відкладений на п'ять днів, тобто до четверга, 15-го листопада. Але поява нових тріщин у „хвості" ракети змусила космічних інженерів відкласти полет до п'ятниці, 16-го листопада, хоч не відомо, чи полет відбудеться навіть тоді. Існує можливість, що запуск в космос третьої залоги „Скайлебу" буде відкладений аж до наступного тижня. За останніми плянами, астронавти мають перебути на „Скайлебі" 60 або 85 днів.

ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

ВАСИЛЬ СТРИКОВСЬКИЙ, голова і член Управи 45-го Відд. УНС Т-ва Любов у Філядельфії, Па., помер 30-го жовтня 1973 р. на 86 р. ж. Нар. в с. Разнів, пов. Броди і став членом УНС 1915 р. Полишив у смутку 2 доньки: Гелену і Анну, сина Лева та брата Дмитра. Похорон відбувся на цвинтарі Окланд у Філядельфії, Па.
Вічна Йому Пам'ять!
Секретар

ОЛЕКСА ВЛАДИКА — член УНС Відд. 409 Б-ва св. Івана в Саимор, Па., помер 21 жовтня 1973 р. на 79 р. ж. Полишив у смутку 2 синів: Юрія і Йосипа, 7 внуків і родину. Похорон відбувся 25 жовтня ц. р. на цвинтарі св. Кирила і Методія в Оліфант, Па.
Вічна Йому Пам'ять!
Дженет Баланд, секр.

ЕДВАРД ФОЛІНСЬКИЙ — член УНС Відд. 281 Т-ва ім. Т. Шевченка в Байоні, Н. Дж., помер 17 жовтня 1973 р. на 44 р. ж. Нар. в Байоні, Н. Дж. і став членом УНСоюзу 1963 р. Полишив у смутку маму Софію, дружину Евелин, сина Едварда, дочку Донну Марію, брата та сестру. Похорон відбувся 20-го жовтня ц. р. на цвинтарі Голи Крос в Арлінтоні, Н. Дж.
Вічна Йому Пам'ять!
М. Волошин, секр.

МАРІЯ ЧАЙКІВСЬКА, членка УНС Відд. 25 Т-ва Свобода в Джерзі Ситі, Н. Дж., померла 16 жовтня 1973 року в Ню Гейвені, Конн. на 80 р. ж. Полишила в глибокому смутку мужа Михайла, 2 доньки: Віру і Лідію та 2 внуків: Надю і Діяну. Похорон відбувся 19 жовтня ц. р. в Ню Гейвені, Конн.
Вічна Їй Пам'ять!
Управа

СТЕФАН ТЕЛЕВЯК — член УНС Відд. 77 Т-ва ім. Івана Франка в Йорквіллі, Огайо, помер 3 жовтня 1973 р. на 85 р. ж. Став членом УНСоюзу в 1916 р. Похорон відбувся 6 жовтня ц. р. на цвинтарі Uplant Hits, Yorkville, Ohio.
Вічна Йому Пам'ять!
П. Федаш, секр.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

П'ЯТНИЦЯ, 16 ЛИСТОПАДА 1973 р.

ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. Дж. Місячні збори Т-ва Українська Січ 170 Відд., о год. 8-ій веч. в Домівці УНДому. Проситься платити вкладки на зборах. — Управа.

ТАРЗАН, Ч. 7026. Тарзан прощається з Найомі та генералом Ітсом

Бажаю вам двоїм всього найкращого!

Дякую, Тарзане . . . Я добре заопікуюся Найомі!

На місце цієї однієї медсестри я пішлю кількох санітарів!

Між іншим, генерале Ітс, поздоровіть від мене Іта і перекажіть йому, щоб був добрим хлопцем!

Ось справді Божий дар африканському континенту! Чи ти колинебудь зустрічала когось, щоб був таким знаменитим як Тарзан . . .

Я можу мати упередження, але думаю, що зустрічала!